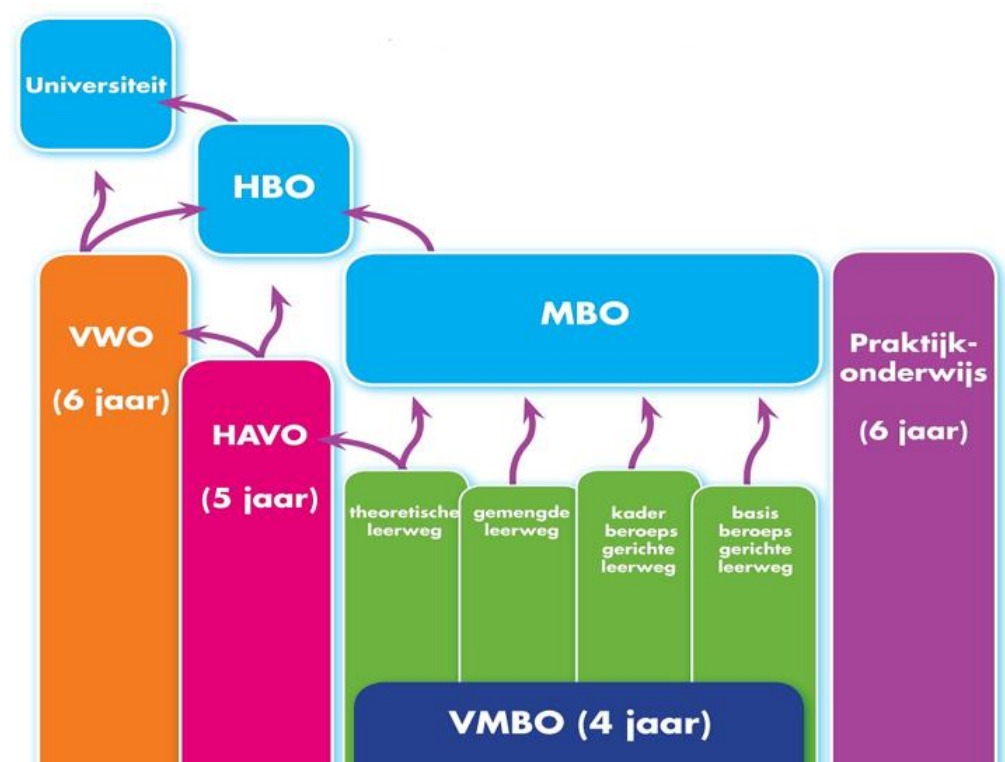

Wonen in Duitsland en werken in Nederland? Hier moet je aan denken!

Als je in Nederland werkt en in Duitsland woont, word je 'grensarbeider'. Dat hoeft geen bezwaar te zijn, want alles is goed geregeld. Toch is het fijn om te weten welke regels er voor grensarbeiders zijn en wat je precies moet regelen. Heb je nog vragen of wil je meer informatie, kijk dan eens op [grensinfo](https://www.grensinfo.nl/). Daar vind je alles wat je moet weten.

Het Nederlandse voortgezet onderwijs

In Nederland is het voortgezet onderwijs verdeeld in verschillende soorten. In het schema hieronder kun je zien welke dat zijn en wat de doorstroommogelijkheden daarna zijn.

Salaris en arbeidsvoorwaarden

Hoe hoog je [salaris](#) precies is als je in het voortgezet onderwijs werkt in Nederland, hangt af van de functie die je hebt, hoeveel ervaring je hebt en op welke schoolsoorten je werkt. In de [collectieve arbeidsovereenkomst \(cao\)](#) staat hoe de salarisschalen eruit zien en welke secundaire arbeidsvoorwaarden je krijgt. De belangrijkste zijn:

- Een vergoeding voor woon-werkverkeer.
- Een eindejaarsuitkering van 8,33% van je jaarsalaris.
- Vakantiebijslag: 8% van je jaarsalaris.
- Een pensioenregeling waaraan je werkgever ook bijdraagt (lees verderop meer).

Bevoegdheden en diploma

Het Nederlandse voortgezet onderwijs kent verschillende bevoegdheden. In een notendop:

- **Eerstegraads bevoegdheid:** hiermee mag je les geven aan alle klassen in het voortgezet onderwijs;
- **Tweedegraads bevoegdheid:** hiermee mag je lesgeven aan:
 - de eerste 3 klassen van de havo en het vwo;
 - het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs;
 - het beroepsonderwijs en volwasseneneducatie;
 - het praktijkonderwijs.
- Een PABO-diploma (een diploma voor het primair onderwijs), hiermee mag je lesgeven aan het praktijkonderwijs. Haal je daarnaast nog een certificaat, dan mag je ook lesgeven aan de onderbouw van de basis- en kader beroepsgerichte leerweg. Je mag dan Nederlands, wiskunde en rekenen geven en de keuzevakken die op je certificaat staan.

Wil je [in Nederland als leraar werken met een buitenlands diploma](#)? Dan moet je erkenning van je buitenlandse beroepskwalificatie aanvragen. De voorwaarden zijn:

- Je hebt een lerarenopleiding gevolgd.
- Je opleiding heeft minstens hetzelfde niveau als het Nederlandse niveau van hoger onderwijs.
- Je diploma geeft je lesbevoegdheid in het land van diplomering.
- Je diploma geeft dezelfde lesbevoegdheid als de aangevraagde bevoegdheid.
- De gevolgde opleiding is gericht op de aangevraagde bevoegdheid.

Je kunt de erkenning van je beroepskwalificatie gratis [online aanvragen](#). DUO regelt vervolgens de rest.

Belasting

Als je in Duitsland woont en in Nederland werkt, betaal je in Nederland belasting over je loon. Je werkgever houdt die belasting in op je loon, dat heet loonheffing. Na afloop van het kalenderjaar doe je belastingaangifte in Nederland én in Duitsland:

- in Duitsland: omdat je inkomen uit Nederland hebt;
- in Nederland: omdat je in Nederland belasting betaalt.

Zorgverzekering

Je moet je in Nederland verzekeren voor de ziektekosten: een zorgverzekering afsluiten dus. Aan je Krankenkasse meld je dat je in Nederland gaat werken. Een Nederlandse ziektekostenverzekering kost in 2023 gemiddeld € 138,08 per maand. Je bent dan verzekerd voor bezoek aan de huisarts, ziekenhuis en voor medicijnen. Je krijgt ook de ziektekosten vergoed als je in Duitsland ziektekosten maakt: je kunt dus gewoon naar je Duitse zorgverleners (blijven) gaan. Je Krankenkasse beslist of gezinsleden met je zijn meeverzekerd.

Dat doet de Krankenkasse op basis van de regels die in Duitsland voor meeverzekering gelden. Lever daarom het S1-formulier van je zorgverzekeraar in bij je Krankenkasse.

Het zou kunnen dat je recht hebt op zorgtoeslag: een bijdrage van de Nederlandse overheid in de kosten van de zorgverzekering. Je kunt zorgtoeslag aanvragen via '[Mijn toeslagen](#)'.

Sociale verzekeringen en uitkeringen

Je bent als grensarbeider sociaal verzekerd in Nederland: dat wil zeggen dat je verzekerd bent voor werkloosheid, ziekte en arbeidsongeschiktheid. Je betaalt de Nederlandse premies en hoeft geen Duitse premies te betalen. De werkgever houdt een deel van de Nederlandse premies (de premie volksverzekeringen) in op je loon samen met de belasting en hij betaalt het andere deel van de premies (de premies werknemersverzekeringen). Dat heeft ook gevolgen voor uitkeringen. Per uitkering verschilt in welk land je je uitkering kunt aanvragen, wat de voorwaarden zijn en hoe hoog de uitkering is.

Pensioen

Je bouwt in Nederland ouderdompensioen op. Dat heet AOW. Naast je AOW bouw je aanvullend pensioen op, dit is geregeld in de cao. Dat pensioen betaal je deels zelf – de werkgever houdt een bijdrage in op je brutoloon – en deels betaalt de werkgever. Voor het voortgezet onderwijs is het [pensioenfonds ABP](#). Je bouwt in Duitsland geen Altersrente op.

Overlijden

Als je komt te overlijden, kunnen je partner en kinderen vanuit Nederland een nabestaandenuitkering krijgen: de Anw-uitkering. Je nabestaanden krijgen geen Hinterbliebenenrente uit Duitsland.

Kinderen

Als je in Nederland werkt, kun je zogenoemde kinderbijslag krijgen: elk kwartaal krijg je dan een bedrag als bijdrage in de kosten die je maakt voor je kinderen. Daarnaast kun je uit Nederland misschien ook kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag krijgen. Op '[Mijn toeslagen](#)' kun je een proefberekening maken.

Vanuit Duitsland kun je daarnaast misschien ook nog Kindergeld krijgen. Meld bij de Familienkasse dat je in Nederland gaat werken. Je krijgt eerst Nederlandse kinderbijslag. Als het bedrag aan kinderbijslag lager is dan het Kindergeld, kun je uit Duitsland aanvullen Kindergeld krijgen.

Je kunt naast de kinderbijslag en het Duitse Kindergeld misschien ook nog Kinderzuschlag en Elterngeld krijgen. Hiervoor gelden dezelfde voorwaarden als voor ouders die in Duitsland wonen en werken.

Praktische zaken

Naast de onderwerpen die hierboven al aan bod gekomen zijn, zijn er nog wat praktische zaken waar je aan moet denken of meer over wilt weten. De belangrijkste op een rij:

- Je moet een [burgerservicenummer aanvragen](#) (BSN).
- Je moet een [DigiD aanvragen](#).
- Als je identiteitsbewijs bijna verloopt, moet je een nieuwe aanvragen. Heb je de Nederlandse nationaliteit, dan doe je dat in Nederland. Heb je de Duitse nationaliteit, dan doe je dat in de gemeente waar je woont.
- Je hebt in verreweg de meeste gevallen geen verblijfsvergunning, werkvergunning of zogenoemde A1-verklaring nodig.
- Heb je nog een Nederlands rijbewijs en verloopt dit bijna, dan moet je een nieuw rijbewijs aanvragen bij je woongemeente in Duitsland.